

Volontiranje kod studenata zdravstvenih usmjerenja

Kragić Marinić, Tea

Undergraduate thesis / Završni rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University North / Sveučilište Sjever**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:122:280787>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-02-03**

Repository / Repozitorij:

[University North Digital Repository](#)

**Sveučilište
Sjever**

Završni rad br. XX/MM/2015

Volontiranje kod studenata zdravstvenih usmjerenja

Varaždin, lipanj 2021. godine

Prijava završnog rada

Definiranje teme završnog rada i povjerenstva

ODJEL Odjel za sestrinstvo

STUDIJ preddiplomski stručni studij Sestrinstva

PRISTUPNIK Tea Kragić-Marinić

MATIČNI BROJ 1806/336

DATUM 24.06.2021

KOLEGIJ Organizacija, upravljanje i administracija u zdr.njezi

NASLOV RADA Volontiranje kod studenata zdravstvenih usmjerenja

NASLOV RADA NA ENGL. JEZIKU Volunteering among health students

MENTOR dr.sc. Marijana Neuberg

ZVANJE docent

ČLANOVI POVJERENSTVA

1. izv.prof.dr.sc. Hrvoje Hećimović, predsjednik
2. doc.dr.sc. Marijana Neuberg, mentor
3. Valentina Novak, pred., član
4. Ivana Herak, pred. zamjenski član
- 5.

Zadatak završnog rada

BROJ 1416/SS/2021

OPIS

Volontiranjem se doprinosi poboljšanju načina života, stječe se odgovornost te niz drugih vrijednosti. Uči nas komunikaciji i suradnji, za rad se ne očekuje nikakva nagrada ni pohvala, već je sam osjećaj zadovoljstva da si nekom pomogao dovoljna nagrada i plaća. Mladi, a posebno studenti, prema vlastitim interesima pronalaze vremena da bi razvijali znanje u vezi volontiranja. U zdravstvenim ustanova volontiranje ima vrlo važnu ulogu, ali tu je jako bitna edukacija te zaštita korisnika a, volontiranje se organizira na način da volonteri imaju stručnu pomoć, nadzor nad radom te je obvezno sklapanje ugovora u kojemu je definirano ograničenje za uključivanje u volontiranje s određenom skupinom korisnika volontiranja. Oni predstavljaju dodatak timu, što znači da ne mogu biti zamjena za jednog člana osoblja već djeluju unutar tima. Već bi u osnovnoj školi trebalo pojam volonterstva početi približavati djeci. Uvođenjem volontiranja u sadržaje akademskog učenja dobili bismo dvosmjerno djelovanje. U Republici Hrvatskoj trenutno je jako malo aktuelnih volontherskih programa koji djeluju unutar zdravstvenih ustanova. U radu je prikazano anketno istraživanje provedeno u razdoblju od 07. siječanja do 27. siječanja 2021. godine pomoću anonimne ankete. Rezultati će ukazati na potrebne promjene u edukaciji studenata sestrinstva o volontiranju i potrebi podizanja motivacije za isto.

ZADATAK URUČEN

1.7.2021.

POTPIS MENTORA

Sveučilište Sjever

Odjel za sestrinstvo

Završni rad br. XX/MM/2015

Volontiranje kod studenata zdravstvenih usmjerenja

Student

Tea Kragić-Marinić, 1806/336

Mentor

Doc.dr.sc. Marijana Neuberg

Varaždin, lipanj 2021. godine

Predgovor

Zahvaljujem svojoj mentorici i profesorici doc.dr.sc. Marijani Neuberg koja je svojim savjetima, korisnim diskusijama i znanjem pratila te pomogla u cijelom procesu izrade završnog rada.

Zahvaljujem svojoj obitelji, braći Luki i Mariu te svojim roditeljima Sandri i Ivici, bez koje ne bih bila tu gdje jesam. Hvala vam na pruženoj podršci, razumijevanju i strpljenju koje ste mi pružali za vrijeme trajanja školovanja i uvijek bili uz mene.

Hvala mom dečku koji je ostao uz mene, bio mi velika podrška i imao razumijevanja za moje obaveze.

Jednako tako, hvala mojim novim i starim prijateljima, kao i mojim kolegicama koje su pomogle da godine studiranja prođu što bezbolnije i ispunile ih nezaboravnim uspomnama.

Hvala još jednom svima onima, prepoznat će se, na riječima podrške, razumijevanju i potpori tijekom studiranja.

Sažetak

Volontiranjem se doprinosi poboljšanju načina života, stječe se odgovornost te niz drugih vrijednosti. Bez prisile, slobodna volja i darivanje svog vremena predstavljaju glavne značajke volonterstva. Volontiranje nas uči komunikaciji i suradnji, za rad se ne očekuje nikakva nagrada ni pohvala, već je sam osjećaj zadovoljstva da si nekom pomogao dovoljna nagrada i plaća. Upoznavanje novih ljudi, stjecanje iskustva, osjećaji i razne potrebe potiču ljude na volontiranje. Svaka punoljetna osoba, kao i maloljetna s navršениh 15 godina, može biti volonter. Cilj rada je analiziranje teorijskog aspekta volontiranja te ispitivanja stavova i mišljenja o volonterstvu studenata zdravstvenog usmjerenja te provođenje opće usporedbe u odgovorima.

Za potrebe ovog istraživanja kreiran je anketni upitnik proveden među 215 studenata zdravstvenih studija u Splitu i Varaždinu. U radu je korišten način tabelarnog prikazivanja kako bi se prezentirala struktura studenata, kao i stajališta studenata o volontiranju. Razlika u zastupljenosti ponuđenih odgovora ispitana je χ^2 testom.

U radu je prikazana provedena anonimna online anketa koja je sadržavala 20 pitanja o dobi, spolu, obrazovanju, poznavanju volonterstva kao pojma, mišljenju ispitanika o volontiranju, spremnost na isto te koliko njihova okolina i obitelj volontira. Namijenjena je bila kolegama studentima Sveučilišta Sjever zdravstvenog usmjerenja i studentima Zdravstvenog studija u Splitu. Anketa se provodila u razdoblju od 07. siječanja do 27. siječanja 2021. godine. Rezultati ankete pokazuju da je većina studenata upoznata volonteiskim radom te da su prve informacije o volontiranju dobili u osnovnoj školi. Također, pokazalo se kako ispitanici smatraju da su volonteri potrebni u zdravstvu te da je volonteiski rad koristan za zajednicu u kojoj živimo.

U provedenom istraživanju sudjelovalo je 215 osoba. Istraživanje je provedeno putem online ankete, a u njemu sudjelovali su studenti Sveučilišta Sjever zdravstvenog usmjerenja i studenti Zdravstvenog studija u Splitu. U anketi je sudjelovalo 46,5% studenata Zdravstvenih studija u Splitu i 53,5% studenata Sveučilišta Sjever. Od toga je 77,7% bilo ženskog spola i 22,3 % muškog. Većina ispitanika bila je u dobi od 21 do 31 godine. Također, većina je ispitanika informacije o volontiranju dobila u osnovnoj školi.

Volontiranje je stil i način života povezan sa sustavom vrijednosti čovjeka. Glavne značajke volontiranja su nesebično davanje svog vremena, stjecanje iskustva, komunikacija te rad iz želje da se nekome pomogne. Samo volontiranje ima važnu ulogu, ali je važna i edukacija te zaštita pojedinaca, a posebno djece, osoba s invaliditetom te starijih i nemoćnih osoba.

Ključne riječi: volontiranje, volonteri u zdravstvu, volonteri, anketa

Summary

Volunteering contributes to the improvement of the way of life, gains responsibility, and lower values. Without coercion, free will, giving of one's time are the main features of volunteering. Volunteering teaches us communication and cooperation, no reward or praise is expected for the work, the very feeling of satisfaction, that if you help someone, there is enough reward and salary. Meeting new people, gaining experiences, feelings and various needs encourage people to volunteer. Any person of legal age and a minor over the age of 15 can be a volunteer. The aim of this paper is to analyze the theoretical aspect of volunteering and to examine the attitudes and opinions about volunteering of health students and to conduct a general comparison in the answers.

In the empirical part of this paper, applied methods in biomedicine are used. For the purposes of this research, a survey questionnaire was created that was proven among 215 students of health studies in Split and Varaždin. The paper uses a tabular presentation method to present the structure of students as well as students' views on volunteering. The difference in the representation of the offered answers of the respondents is the χ^2 test.

The paper presents an online survey that contained 20 questions anonymously, general questions about age, gender, education, knowledge of the term volunteering, opinion on volunteering, willingness to do the same, how much their environment and family volunteer. It was intended for fellow students of the University of the North, health specialization and students of the Medical Study in Split. The survey was conducted in the period from January 7 to January 27, 2021. The results of the survey show that most students are familiar with volunteer work, and that the first information was obtained in primary school. The results of the survey show that respondents believe that volunteers are needed in health care and that volunteer work is beneficial for the community in which we live.

215 people participated in the research. The research was proven through an online survey, and students from the University of the North in the field of health and students from the Faculty of Health in Split participated. 46.5% of students of Health Studies in Split and 53.5% of students of the University of the North participated in the survey. Of these, 77.7% were female and 22.3% male. Most of the respondents were aged 21-31. Also, most of the information on volunteering was obtained in elementary school.

Volunteering is a style and way of life associated with a person's value system. The main features of volunteering are selflessly giving your time, gaining experience, communication, working out of a desire to help someone. Volunteering itself plays an important role, but it is

also important to educate and protect individuals, especially children, people with disabilities, the elderly and the infirm.

Key words: volunteering, health volunteers, volunteers, survey

Popis korištenih kratica

EU	Europska unija
EACEA	Europska izvršna agencija za za obrazovanje, audiovizualnu politiku i kulturu
DG EAC	Opća uprava za obrazovanje i kulturu
RH	Republika Hrvatska

Sadržaj

1. Uvod	2
2. Značenje volonterstva i volontiranja	4
2.1 Kratka povijest volonterstva	5
2.2. Zakon o volontiranju	5
2.3 Etički kodeks volontera	6
2.4 Uloga volontera u zdravstvu	6
2.5 Usporedba Hrvatske sa zemljama EU	7
2.6. Suradnja i edukacija s odgojno-obrazovnim ustanovama	8
3. Istraživački dio rada.....	9
3.1. Cilj	9
3.2. Hipoteze.....	9
3.2. Instrument i način prikupljanja.....	9
3.3. Metode i ispitanici	9
3.4. Rezultati.....	10
4. Rasprava	31
5. Zaključak	34
6. Literatura	35

1. Uvod

Volontiranje je snažan element razvoja i formiranja promjena u svakom društvu. Davanjem svog slobodnog vremena, iskustva te znanja potiče razvoj zajednice i društva. Volontiranje je usko vezano uz društveni kontekst i tradiciju [1]. Volontiranjem se smatra dobrovoljno ulaganje osobnog vremena, znanja i truda, prilikom obavljanja neke aktivnosti za dobrobit društva ili neke osobe, po predviđenom zakonu, bez novčane isplate ili bilo kakvih imovinskih potraživanja za uzvrat [2]. Volonteri u ustanovama kao što su bolnice imaju značajnu ulogu, a ovisno o odjelu mogu biti od velike koristi kako bolesnicima tako i njihovim obiteljima. U Republici Hrvatskoj jako je mali broj volontera u bolnicama, a njihovo prisustvo je od velike pomoći zdravstvenim djelatnicima [3]. Volontiranje se organizira na način da volonteri imaju stručnu pomoć, nadzor nad radom te je obvezno sklapanje ugovora u kojemu je definirano ograničenje za uključivanje u volontiranje s određenom skupinom korisnika volontiranja. Oni su dodatak timu i ne mogu biti zamjena za jednog člana tima [4,5].

Mladi, a posebice studenti, prema vlastitim interesima pronalaze vremena da bi razvijali znanje u vezi volontiranja. Pitanje koje se uvijek postavlja jest što mlade motivira na volontiranje, a neki od odgovora koji su pronađeni su prihvaćanje u društvu, razvijanje svojih društvenih mreža te ulaganje u ljudski kapital. Uz volonterske aktivnosti dolazi do poboljšanja života u zajednici te razvijanja niza drugih vrijednosti. Već bi u osnovnoj školi trebalo pojam volonterstva početi približavati djeci. Kako bi se volonterske aktivnosti u odgojno-obrazovnim ustanovama provodile te kako bi se volonteri zadržali treba ih uspješno, pravilno i sistematično osmisliti. Volonteri se trebaju osjećati ispunjeno, vrijedno te trebaju biti pravilno educirani za posao koji obavljaju. Unutar školskog sustava potrebno je definirati nekoga tko će biti zadužen i koordinirati s volonterskim aktivnostima. Osoba koja bi bila zadužena treba proći edukaciju za isto, poznavati Zakon o volonterstvu, kao i sva prava te dužnosti volontera. Volonterski programi, osim što imaju odgojne svrhe, moraju biti ekonomski prihvatljivi. To znači da se ne smije dogoditi da za organizaciju treba više vremena nego što će se doprinijeti svojim radom. Uvođenjem volontiranja u sadržaje akademskog učenja dobili bismo dvosmjerno djelovanje. Omogućio bi se razvoj socijalnih kompetencija, razumijevanje za potrebe zajednice, a isto tako i usvajanje sadržaja vezanih uz studijske planove [6]. Određeni studijski programi trebali bi uvesti volontiranje kao jako važnu i obaveznu stvar te bi ga trebali prenijeti studentima. Volontiranje je posebno važno u područjima odgojnih znanosti te zdravstvenih studija.

Što se tiče povijesti, volontiralo se u nekoliko oblika - tradicionalno, organizirano te u kriznim razdobljima. Volontiranje se razvilo iz humanitarnih događaja. Razne su se zajednice

oslanjale na volonterski rad. Također, dobrovoljna vatrogasna društva nastala su kao pomoć profesionalnim vatrogascima. Volonteri se u nekim zemljama koriste kao jeftina radna snaga. Svaka država ima zakone koji se odnose na volontere i njihov rad. U Republici Hrvatskoj, u svibnju 2007. godine, donesen je Zakon o volonterstvu. Dolaskom zakona volonterski rad i volonteri postali su sigurniji i zaštićeniji [7,8].

U radu je prikazano istraživanje koje je provedeno među studentima zdravstvenog usmjerenja Sveučilišta Sjever i studenata Zdravstvenog studija u Splitu. Uspoređivala su se mišljenja, znanja i stavovi studenata o volontiranju. Uzorak je činilo 215 ispitanika. Sto petnaest studenata (53,49%) studenti su Sveučilišta Sjever u Varaždinu, dok je sto studenata (46,51%) Zdravstvenih studija u Splitu. Dobiveni rezultati pokazuju da je većina njih informacije o volontiranju dobila u osnovnoj školi te da su imali prilike volontirati. „Škola – prijatelj zajednice“ prvi je poticaj u Republici Hrvatskoj za obrazovne ustanove. Projekt je pokrenut 2007. godine te je njime nagrađeno deset hrvatskih škola za poticajne volonterske akcije koje su doprinijele poboljšanju života u zajednici u kojoj danas živimo. Volontiranje u Hrvatskoj još je uvijek na niskom nivou razvijenosti, pogotovo kada se uspoređi s drugim zemljama Europe. Na području Europe djeluje Europski volonterski centar koji se sastoji od 88 nacionalnih, regionalnih te lokalnih volonterskih centara. Za razliku od Europe u Republici Hrvatskoj postoji mreža volonterskih centara, a njihova glavna središta su u Osijeku, Rijeci, Zagrebu i Splitu. Oni su neprofitne i nevladine organizacije. Osnovani su sa ciljem promocije i razvoja volonterstva. Kako bi poboljšali razvoj volonterstva, veliku ulogu ima i promocija volonterstva. Najbolji promotori volonterstva bile bi medicinske sestre. Svojim primjerom volontiranja u zajednici ukazuju na to koliko mala gesta uistinu ima veliko značenje. Tijekom zadnjih nekoliko godina vidi se mali napredak što se tiče volontiranja, međutim Hrvati su još uvijek više fokusirani na materijalna dobra i na same sebe [9]. Edukacija jest ključna karika svega, pogotovo što se tiče volontera u zdravstvu. Oni imaju ulogu pružiti emocionalnu podršku pacijentu i njegovoj obitelji. Svojim prisustvom i razgovorom s pacijentima uvelike pomažu zdravstvenom timu koji se onda može fokusirati na drugi, medicinski problem. Osjećaj sigurnosti bolesnika i njegove obitelji isto tako povećava sama suradnja između svih članova tima i volontera. Volontiranje nas uči suradnji s drugim ljudima kao i komunikaciji. Volonteri zapravo predstavljaju osobe koje ne traže nikakvu plaću ni nagradu za svoj rad, oni istovremeno daju i primaju, a osjećaj zadovoljstva te ispunjenosti najbolja je plaća i nagrada koju dobiju za svoj rad [10].

2. Značenje volonterstva i volontiranja

Volontiranje dolazi od riječi lat. vōlo, velle, vōlūi= htjeti, željeti; vōluntas,ātis,f.= volja, želja, namjera, slobodna volja. Volontiranje možemo definirati kao način i stil života koji je usko povezan uz čovjekov sustav vrijednosti. Volonterske aktivnosti doprinose poboljšanju života u zajednici, stječe se osjećaj odgovornosti za zajednicu te sa sobom donose niz vrijednosti – toleranciju, solidarnost, zajedništvo, interkulturalno razumijevanje, mir, ljubav, ravnopravnost spolova, vrijednosti nenasilne komunikacije, zaštite okoliša te osobnog i društvenog razvoja [11].

Slobodna volja i rad bez prisile glavne su značajke volontera koji daruju svoje vrijeme te nisu plaćeni za svoj rad. Rade iz želje da pomognu nekome. S obzirom na svjetske probleme potreba za volonterima veća je nego ikada. Različite potrebe i osjećaji potiču ljude na volontiranje, upoznavanje novih ljudi, stjecanje novih znanja i vještina, korisno provedeno slobodno vrijeme pa i u konačnici sam osjećaj zadovoljstva. Mnoge dobrotvorne organizacije i ustanove, gdje su volonteri od velike pomoći te su uvelike ili potpuno odgovorni za rad doprinoseći svojom stručnošću, uvelike štede novac. Svaka osoba koja je poslovno sposobna, kao i maloljetna osoba s navršenih 15 godina može biti volonter. Ugovor o volontiranju može sklopiti starija maloljetna osoba uz suglasnost i dopuštenje zakonskog zastupnika, a volontirati smiju samo na aktivnostima koje su primjerene njihovoj dobi [12].

Pierre Ceresole i Hubert Parris, organizatori prve grupe međunarodnih volontera, 1920. godine su, zajedno sa svojom novoosnovanom volonterskom grupom, pomagali pri obnovi razrušenog sela Esne u Francuskoj. Najstarije volonterske organizacije koje djeluju i danas su: "Service Civil International" – osnovana 1920. godine (Pierre Ceresole), "Youth Action for Peace" – osnovana oko 1923. godine (Etienne Bach) i "Union of International Associations" – osnovana 1907. godine (Henri LaFontaine) [13].

Volontiranje kao ljudska aktivnost pozitivno djeluje na razvijanje društva. Volonteri su pokretači, odnosno nosioci pozitivnih promjena koji istovremeno daju i primaju. Za svoj rad ne očekuju nikakve pohvale ni nagrade. Volonterstvo nas uči komunikaciji i suradnji s drugima. Razne kompetencije koje se nauče kasnije mogu nam biti od velike pomoći, a sami osjećaj zadovoljstva volonteru predstavlja plaću i nagradu [10,14].

2.1 Kratka povijest volonterstva

Kroz povijest se volontiranje javljalo u više oblika – u raznim oblicima tradicionalnih običaja, ali i kao organizirano djelovanje zajednice tijekom kriznih razdoblja. Provodili su se različiti organizirani programi pomoći. U Hrvatskoj, kao i u ostatku svijeta, volontiranje se razvilo iz običaja pomoći te kroz humanitarna događanja koja su najčešće postojala unutar Katoličke crkve i političke stranke (Hrvatske seljačke stranke), ali i od strane samih građana. Postojale su razne organizacije koje su se oslanjale na volonterski rad te su bile pod kontrolom države. U Jugoslaviji se, pomoću brojnih radnih akcija, obnavljala infrastruktura zemlje te su se gradile ceste, željezničke pruge, domovi i sportski objekti. One su bile prisilne i natjecateljskog karaktera. Važno je naglasiti da su se ljudi i dobrovoljno uključivali te su takve akcije bile organizirane u suradnji s drugim zemljama (međunarodne razmjene). Dobrovoljna vatrogasna društva nastajala su kao odgovor zajednice koja bi pomagala profesionalnim vatrogascima koji nisu bili u mogućnosti pokriti cijeli teritorij. Kako bi se riješili problemi, građani su se udruživali te je to preteča današnjih udruga i volonterskih akcija. U početku, u Hrvatskoj je dobrovoljni rad nailazio na nerazumijevanje, prijetnje i onemogućavanje rada od strane tadašnje vlasti, no u drugoj polovici 90-ih godina došlo je do eksplozije, a nakon 2000. godine razvijaju se sve intenzivnije i slobodnije udruge, a građani su sve informiraniji i mnogo više zainteresirani. Danas, kada živimo u svijetu razvijene demokracije, nositelji volonterskog angažmana jesu pojedinci odnosno građani koji djeluju neformalno kroz inicijative ili formalno kroz organizacije civilnoga društva te javne ustanove i institucije [15,16].

2.2. Zakon o volontiranju

Volontiranje je neplaćeno i dobrovoljno te se smatra darom za zajednicu. Neke zemlje volontere koriste kao jeftinu radnu snagu. Istočna Europa volontiranje nije prihvatila kao dio kulture pa je samim time njihovo djelovanje otežano. Ujedinjeno Kraljevstvo i Njemačka imaju zakone koji uključuju volontere pa su samim time oni zaštićeni. Svaka država ima zakone koji se odnose na volontere i njihov rad, ali općenito gledano određenog zakona nema. Volonterski rad i volonteri počeli su se iskorištavati pa je u Republici Hrvatskoj, u svibnju 2007. godine, usvojen Zakon o volonterstvu. Donošenjem zakona volonteri su postali sigurniji te su počeli sve više djelovati jer su navedenim zakonom regulirana njihova prava i obveze kako bi se spriječila njihova zlouporaba. Time se automatski omogućilo širenje volonterskih usluga. Zakon se odnosi na organizirano volontiranje koje se provodi na način koji je predviđen samim

Zakonom. Zakonom je definiran pojam volontera, volontiranja te što se smatra volontiranjem, kao i tko sve može biti volonter i kako se organiziraju volonterske akcije. Potpisuje se ugovor u kojem su navedena prava i obveze [17].

2.3 Etički kodeks volontera

Nacionalni odbor za razvoj volonterstva donosi dokument kojega organizatori i volonteri moraju voditi – Etički kodeks. Cilj navedenog etičkog kodeksa volontera jest poticanje međusobnog razumijevanja te prihvaćanje propisanih načela i pravila, kao i njihova primjena u svakodnevnim situacijama s kojima se volonteri susreću. Sadržaj Etičkog kodeksa sastoji se od uvoda, preambule, temeljnih načela, etičkih standarda i završnih odredbi [18].

2.4 Uloga volontera u zdravstvu

Načelo kojim se vode volonteri koji volontiraju u zdravstvenim ustanovama je: „zaštita korisnika volontiranja“ (čl.10., NN 22/13). Navedeno načelo objašnjava te naglašava pozornost koju organizatori volontiranja trebaju posvetiti izboru, kao i edukaciji volontera koji trebaju posjedovati različita osobna iskustva, znanja i sposobnosti kako bi svakodnevno mogli volontirati s posebnim skupinama: djecom, bolesnim osobama koje su potpuno ili djelomično lišene radne sposobnosti, osobama s invaliditetom te starijim i nemoćnim osobama [19].

Organizatori koji su zaduženi za volontiranje u zdravstvenim ustanovama trebaju osigurati volonterima odgovarajuću stručnu pomoć i nadzor nad njihovim radom, ali i obavezno sklapanje ugovora kojim su definirane okolnosti koje su ograničavajuće za uključivanje u volontiranje s određenom skupinom korisnika. U ustanovama kojima je izrečena prekršajno pravna sankcija zabranjeno je volontiranje te organizator volontiranja mora imati uvjerenje o podacima iz kaznene evidencije po službenoj dužnosti što je još jedan segment zaštite korisnika volontiranja i organizatora volontiranja uz ciljanu edukaciju i praćenje te nadzor rada volontera. Osobine koje karakteriziraju volontere u zdravstvenim ustanovama su uvježbanost i priznatost. Oni predstavljaju dodatak timu, što znači da ne mogu biti zamjena za jednog člana osoblja već djeluju unutar tima. Važnost volontera prepoznata je u većini država. U Sloveniji na području Ljubljane postoji Kuća Ljubhospice; interdisciplinarni palijativni tim čine upravitelj kuće, liječnik, ljekarnik, medicinske sestre i zdravstveni tehničari, socijalni radnik, njegovateljica, kućanica, a bitna karika cijelog tima su volonteri koji unose različite vesele dimenzije u kuću [20,21]. Malo je aktualnih volonterskih programa koji djeluju u Republici Hrvatskoj, svega 10.

Lječilište Veli Lošinj; tu su volonteri animatori, pomažu u uređenju okoliša, Psihijatrijska bolnica Rab; također se brinu o okolišu te imaju kreativne radionice, Klinika za dječje bolesti Zagreb; u suradnji s Krijesnicom, udrugom za pomoć djeci i obiteljima suočenim s malignim bolestima, Bolnica za medvjediće Gradskog Crvenog Križa Rijeka; u suradnji s udrugom studenata Medicinskog fakulteta gdje je u želji za smanjivanjem straha kod djece od odlaska kod liječnika djeci dodijeljena uloga roditelja, a volonterima, studentima Medicinskog fakulteta Rijeka uloga liječnika; mobilni tim volontera u palijativnoj skrbi Franjevačkog svjetovnog reda Zagreb gdje sudjeluju u pružanju podrške teškim, neizlječivim i umirućim bolesnicima te njihovim obiteljima [21].

U Varaždinskoj županiji, na području Novoga Marofa te u sklopu bolnice Službe za produženo liječenje i palijativnu skrb djeluje Udruga za palijativnu pomoć Srce gdje su volonteri zaduženi za uređenje i uljepšavanje okoliša bolnice. U zdravstvenim ustanovama vrlo je malo volontera koji su direktno uključeni u rad s bolesnikom te u tim koji se brine o bolesniku. Volonterstvo u Republici Hrvatskoj relativno je razvijeno te je potrebno ulagati i poticati na suradnju zdravstvenih djelatnika i vanjskih suradnika – volontera, kako bi se uvelike olakšao posao zdravstvenim djelatnicima, ali i pomoglo bolesnicima i njihovim obiteljima te ujedno ispunilo osobno iskustvo i zadovoljstvo volontera [10].

2.5 Usporedba Hrvatske sa zemljama EU

Volonterstvo, kako u Hrvatskoj tako i u EU, nije poticano, priznato ni istaknuto. Izvršna je agencija za obrazovanje, audiovizualnu politiku i kulturu (EACEA) provela, a Opća uprava za obrazovanje i kulturu (DG EAC) Europske komisije vodila je izvješće o stanju u EU vezano uz volonterstvo. Cilj istraživanja bio je unaprijeđivanje volonterstva, za opći razvitak društva. Istraživanjem je definirano da je u EU 22-23% ljudi starijih od 15 godina uključeno u volonterski rad. Austrija, Švedska te Nizozemska najrazvijenije su zemlje po volontiranju, a zemlje Grčka, Litva, Bugarska, Italija imaju jako slabo razvijeni sustav za volontiranje. Unazad deset godina došlo je do povećanja broja volontera u Francuskoj, Finskoj, Češkoj, Danskoj, a u Bugarskoj, Austriji, Slovačkoj, Njemačkoj do smanjenja. Što se tiče spola, u Hrvatskoj ima više muških volontera, a razlog tomu je što su u volontiranje većinom uključeni sportski projekti i događaji. Najviše volontiraju zaposlene u dobi od trideset do pedeset godina. Rumunjska je zemlja s najmanjom stopom volontera. Glavni im je motiv stjecanje iskustva, a tek nakon toga želja za pomoći. Što se tiče Hrvatske ona se ne nalazi na popisu sa razvijenim sustavom za volontiranje, ali niti na popisu za loše razvijene sustave volonterstva. Razlog se prepisuje tome

što je Hrvatska mala zemlja i nema kapacitet kako bi bila pri vrhu zajedno sa razvijenim zemljama [22,23].

2.6. Suradnja i edukacija s odgojno-obrazovnim ustanovama

Volontiranje predstavlja priliku za razvoj svih odgojnih kvaliteta u različitim područjima. Odgajajući ih za volontiranje, djeca, tinejdžeri te studenti usvajaju različita znanja, razvijaju svoje vještine i sposobnosti te se uče samostalnosti, odgovornosti te radu u timu. Prvi poticaj kojega je Republika Hrvatska pružila odgojno-obrazovnim ustanovama jest natječaj „Škola – prijatelj zajednice“ kojega je pokrenula Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva 2007. godine i kojim je nagradila deset hrvatskih škola za inovativne i poticajne volonterske akcije koje su doprinijele poboljšanju života u zajednici u kojoj danas živimo. Odgojno-obrazovne ustanove na razvoj volonterstva mogu djelovati na dva načina:

- Prvi način je taj da organiziraju volonterske aktivnosti u kojima mogu sudjelovati učenici sa navršениh 15 godina, djelatnici ili osobe izvan toga sustava koje pomažu u dopuštenim segmentima volonterskih akcija
- Drugi način je taj da u svoje kurikulume i planove uvrste aktivnosti koje odgajaju i pripremaju nove, potencijalne članove na volontiranje i izazove s kojima bi se mogli susresti

Kako bi se volonteri pri obavljanju svojih volonterskih akcija osjećali zadovoljno, korisno, sretno i ispunjeno potrebno je kvalitetno isplanirati te organizirati njihovu edukaciju [24].

3. Istraživački dio rada

3.1. Cilj

Cilj istraživanja je ispitati stavove i mišljenja o volonterstvu studenata zdravstvenog usmjerenja te provesti opću usporedbu u odgovorima.

3.2. Hipoteze

H1 Ne postoji značajna statistička razlika s obzirom na spol ispitanika kod informiranosti o volontiranju. Istu razinu informiranosti o volontiranju pokazuju muški i ženski ispitanici.

H2 Ne postoji značajna statistička razlika s obzirom na dob ispitanika kod informiranosti o volontiranju. Istu razinu informiranosti o volontiranju pokazuju i mlađi i stariji ispitanici.

H3 Ne postoji značajna statistička razlika s obzirom na godinu studija ispitanika kod informiranosti o volontiranju. Istu razinu informiranosti o volontiranju pokazuju ispitanici svih godina studija.

H4 Postoji statistička razlika kod informiranosti o volonterima u zdravstvu s obzirom na mišljenje ispitanika o istom. Ispitanici koji do istraživanja nisu bili upoznati s mogućnostima pojavnosti volontera pokazuju nižu razinu informiranosti o volontiranju u zdravstvu.

3.2. Instrument i način prikupljanja

Podaci za ovo istraživanje prikupljeni su pomoću Google form obrasca ankete u razdoblju od 07. siječnja do 27. siječnja 2021. godine. Ispunjavanje upitnika je bilo dobrovoljno i anonimno, a ispunilo ju je ukupno 215 osoba. Upitnik se sastoji od ukupno 20 pitanja. Prvih 5 pitanja u anketi su sociodemografskog tipa. U drugom dijelu nalaze se pitanja koja ispituju informiranost mišljenje te stavove studenata o volontiranju.

3.3. Metode i ispitanici

U empirijskom dijelu ovog rada koriste se primijenjene metode u biomedicini. Za potrebe ovog istraživanja kreiran je anketni upitnik proveden među 215 studenata zdravstvenih studija u Splitu i Varaždinu. U radu se koristi metoda tabelarnog prikazivanja kako bi se prezentirala struktura studenata kao i stajališta studenata o volontiranju. Razlika u zastupljenosti ponuđenih odgovora ispituje se χ^2 testom.

U drugom dijelu rada testiraju se postavljene hipoteze. Hipoteze se testiraju χ^2 i Fisher egzaktnim testom. Analiza je rađena u statističkom softveru STATISTICA 12.

3.4. Rezultati

		N	%	χ^2	p*
Studij	Student/-ica Sveučilišta Sjever u Varaždinu	115	53,49	1,05	0,306
	Student/-ica Zdravstvenih studija u Splitu	100	46,51		
Spol	Žensko	167	77,67	65,87	<0,001
	Muško	48	22,33		
Dob	manje od 20	15	6,98	354,36	<0,001
	21-31	173	80,47		
	32-41	20	9,30		
	42-51	7	3,26		
Završena škola	gimnazijskog usmjerenja	78	36,28	40,08	<0,001
	zdravstvenog usmjerenja	106	49,30		
	nekog drugog usmjerenja	31	14,42		
Godina studija	1. preddiplomskog studija	21	9,77	349,91	<0,001
	2. preddiplomskog studija	24	11,16		
	3. preddiplomskog studija	152	70,70		
	1. diplomskog studija	11	5,12		
	2. diplomskog studija	7	3,26		

* χ^2 test

Tablica 3.4.1. Sociodemografski podatci o studentima

Izvor: autor, T.K.M.

U istraživanju je sudjelovalo 215 studenata. Sto petnaest studenata (53,49%) su studenti Sveučilišta Sjever u Varaždinu, dok je 100 studenata (46,51%) Zdravstvenih studija u Splitu. Testiranjem nije utvrđena razlika u zastupljenosti studenta obzirom na studij ($\chi^2=1,05$; $p=0,306$). Gotovo 3,50 puta je više studentica u odnosu na studente, dok su u uzorku najzastupljeniji studenti starosne dobne skupine 21-31 godinu. Testiranjem je utvrđena razlika u zastupljenosti studenata obzirom na spol ($\chi^2=65,87$; $p<0,001$) kao i na dob ($\chi^2=354,36$; $p<0,001$). Za 1,36 puta je više studenata koji su završili srednju školu zdravstvenog usmjerenje u odnosu na studente koji su završili srednju školu gimnazijskog usmjerenja, dok je 3,42 puta više studenata koji su završili srednju školu zdravstvenog usmjerenja u odnosu na studente koji su završili srednju školu nekog drugog usmjerenja ($\chi^2=40,08$; $p<0,001$). U uzorku su najzastupljeniji studenti 3. godine preddiplomskog studija ($\chi^2=349,91$; $p<0,001$).

		N	%	χ^2	p*
Upoznatost s volonterskim radom	Da	200	93,02	159,19	<0,001
	Ne	15	6,98		
Prve dobivene informacije o volontiranju	u osnovnoj školi	89	41,40	314,30	<0,001
	u srednjoj školi	75	34,88		
	u obitelji	19	8,84		
	na studiju	12	5,58		
	u vrtiću	12	5,58		
	u radnoj sredini	5	2,33		
	u volonterskom centru	2	0,93		
Drugo	1	0,47			

* χ^2 test

Tablica 3.4.2. Upoznatost s volonterskim radom

Izvor: autor, T.K.M.

S volonterskim radom je upoznato 13,33 puta više studenata u odnosu na studente koji nisu upoznati. Testiranjem je utvrđena razlika u zastupljenosti studenata obzirom na upoznatost s volonterskim radom ($\chi^2=159,19$; $p<0,001$). Najveći broj studenata je prve informacije o volontiranju dobio u osnovnoj školi (89 studenata; 41,40%) te je testiranjem utvrđena razlika u zastupljenosti studenata obzirom na izvor prvih dobivenih informacija o volontiranju ($\chi^2=314,30$; $p<0,001$).

		N	%	χ^2	p*
Volontiranje u obitelji (otac, majka, braća i sestre)	Da	98	45,58	1,68	0,195
	Ne	11	54,42		
Dosadašnja prilika za volontiranje	Da	15	73,9	49,34	<0,001
	Ne	9	52,6		
Cijenjenje volonterskog rada u obitelji	Da	20	94,8	173,25	<0,001
	Ne	4	8,12		
Poznavanje kolege/ice studenta/ice na	da, poznajem dvoje do petoro kolega volontera	97	45,12	57,17	<0,001

fakultetu volontira	koji/a	veliki broj kolega na fakultetu volontira u svojoj zajednici	52	24,1 9		
		ne poznajem ni jednog studenta na fakultetu koji volontira	20	9,30		
		poznajem samo jednog do dvojicu kolega koji nešto rade za vrijeme blagdana	46	21,4 0		
Cijenjenje volonterskog rada u okolini (fakultet, društvo)			18	83,7		
	Da		0	2	97,79	<0,00 1
	Ne		35	16,2 8		

* χ^2 test

Tablica 3.4.3. Volontiranje u obitelji, dosadašnja prilika za volontiranje, odnos obitelji i okoline prema volontiranju

Izvor: autor, T.K.M

Za 1,19 puta je više studenata kod kojih u obitelji nitko ne volontira (otac, majka, braća i sestre) u odnosu na zastupljenost studenata kod kojih u obitelji netko volontira. Testiranjem nije utvrđena razlika u zastupljenosti studenata obzirom na volontiranje u obitelji ($\chi^2=1,68$; $p=0,195$). Priliku za volontiranje do sada je imalo 2,84 puta više studenata u odnosu na zastupljenost studenata koji nisu imali priliku volontirati do sada ($\chi^2=49,34$; $p<0,001$). U uzorku je za 18,55 puta više studenata koji smatraju da se volonterski rad u njihovoj obitelji cijeni u odnosu na zastupljenost studenata koji smatraju suprotno ($\chi^2=173,25$; $p<0,001$). Najveći broj studenata (97 studenata; 45,12%) pozna dvoje do petoro kolega studenata koji volontiraju, što je za 4,85 puta više u odnosu na zastupljenost studenata koji ne poznaju ni jednog kolegu studenta na fakultetu koji volontira i koji su u uzorku najmanje zastupljeni ($\chi^2=57,17$; $p<0,001$). U uzorku je za 5,14 puta više studenata koji smatraju da okolina (fakultet, društvo) cijeni volonterski rad u odnosu na zastupljenost studenata koji smatraju suprotno ($\chi^2=97,79$; $p<0,001$).

		N	%	χ^2	p*
Trenutno volontiranje	Da	27	12,56	120,56	<0,001
	Ne	188	87,44		
Trenutno mjesto volontiranja	U bolnici	9	33,33	26,70	<0,001
	U Crvenom križu	6	22,22		
	Na potresom pogođenom području	2	7,41		
	U Udruzi Kokotiček	1	3,70		
	U Udruzi Help	1	3,70		
	U Udruzi Duga u Solinu i RODA	1	3,70		
	U plivačkom klubu	1	3,70		
	U staračkom domu	1	3,70		
	U azilu	1	3,70		
	Nema odgovora	4	14,81		

* χ^2 test

Tablica 3.4.4. Trenutno volontiranje

Izvor: autor, T.K.M

Gotovo je 7 puta više studenata koji trenutno ne volontiraju u odnosu na studente koji volontiraju. Testiranjem je utvrđena razlika u zastupljenosti studenata obzirom na trenutno volontiranje ($\chi^2=120,56;p<0,001$). Od 27 studenata koji trenutno volontiraju najveći broj volontira u bolnici (9 studenata; 33,33%) te u Crvenom križu (6 studenata; 22,22%) ($\chi^2=26,70;p<0,001$).

		N	%	χ^2	p*
Volja za uključenjem u volonterske aktivnosti	da	41	75,00	149, 18	<0,0 01
	ne	5	7,98		
	nemam informacije volonterskim aktivnostima	3 2	17,02		
	najmanje sata	2 2	9 48,94		
Moguće odvojeno vrijeme za volontiranje	četiri sata	6 8	36,17	101, 53	<0,0 01
	osam sati	2 2	11,70		
	deset sat	6	3,19		

* χ^2 test

Tablica 3.4.5. Volja za volontiranjem i moguće odvojeno vrijeme za volontiranje od strane studenata koji trenutno ne volontiraju

Izvor: autor, T.K.M.

Sto osamdeset i osam studenata se izjasnilo da trenutno ne volontira. Od ukupnog broja studenata koji ne volontiraju za 9,40 puta je više studenata koji bi se voljeli uključiti u volonterske aktivnosti u odnosu na studente koji ne bi voljeli ($\chi^2=149,18;p<0,001$). Najmanje 2 sata volontiranja može izdvojiti za 15,33 puta više studenata u odnosu na studente koji mogu izdvojiti deset sati te koji su u uzorku najmanje zastupljeni ($\chi^2=101,53;p<0,001$).

		N	%	χ^2	p*
Korisnost volonterskog rada za zajednicu	d	21	99,0	207,0	<0,001
	a	3	7		
	n	2	0,93		
	e				

* χ^2 test

Tablica 3.4.6. Korisnost volonterskog rada za zajednicu

Izvor: autor, T.K.M.

Gotovo svi studenti smatraju da je volonterski rad koristan za zajednicu. Testiranjem je utvrđeno postojanje razlike u zastupljenosti studenata obzirom na stav o korisnosti volontiranja za zajednicu ($\chi^2=207,07;p<0,001$).

		N	%	χ^2	p*
Stav	volonteri su najpotrebniji u radu s djecom	84	39,07	17,52	0,002
	volonteri bi trebali biti više zastupljeni u medijima (novine, tv, društvene mreže)	56	26,05		
	volonteru za rad nije potrebna nikakva nagrada ni zahvala	63	29,30		
	volonteri su potrebni u radu s osobama starije dobi	10	46,91		
	bolesnici trebaju pomoć volontera u zajednici (onkološki, palijativni, psihijatrijski)	88	40,93		
		1	8		

* χ^2 test

Tablica 3.4.7. Stav o ponuđenim tvrdnjama

Izvor: autor, T.K.M

Tvrdnja najbliža njihovom stavu kod najvećeg broja studenata je tvrdnja *Volonteri su potrebni u radu s osobama starije dobi* (101 student; 46,98%), što je 1,80 puta više u odnosu na broj studenata čiji stav iskazuje tvrdnja *Volonteri bi trebali biti više zastupljeni u medijima (novine, tv, društvene mreže)* (56 studenata; 26,05%).

	N	%	χ^2	p*	
Mišljen je	volonteri trebaju biti prisutni u bolnicama, ali ne na bolničkom odjelu	41	19,0 7	254,7 7	<0,00 1
	nije prikladno da su volonteri uz pacijenta koji je teško bolestan	19	8,84		
	volonteri trebaju proći edukaciju za rad na bolničkim odjelima	11 3	52,5 6		
	volonteri znatno doprinose povećanju skrbi za pacijenta na bolničkom odjelu	96	44,6 5		
	zdravstveni djelatnici često nemaju vremena odgovoriti na sva pitanja pacijenata, pa bi volonteri mogli pomoći	10 4	48,3 7		
	volonteri narušavaju privatnost pacijenta	4	1,86		
	volonteri smetaju osoblju na bolničkim odjelima	6	2,79		

* χ^2 test

Tablica 3.4.8. Mišljenje o zdravstvu

Izvor: autor, T.K.M

Najveći broj studenata smatra da volonteri trebaju proći edukaciju za rad na bolničkim odjelima (113 studenta; 52,56%), dok 4 studenta (1,86%) smatra da volonteri narušavaju privatnost pacijenata.

	N	%	χ^2	p*	
Vidim sebe u volontiranju	čitam knjigu palijativnom bolesniku	91	42,3 3	134,4 7	<0,00 1
	sadim cvijeće ispred zdravstvene ustanove	50	23,2 6		
	donosim hranu i potrepštine osobi starije dobi u njenu kuću	14 7	68,3 7		
	šetam s osobom smanjenih intelektualnih sposobnosti u njenoj zajednici	90	41,8 6		
	skupljam na fakultetu hranu i odjeću za ugrožene skupine	10 2	47,4 4		
	pjevam i sviram sa svojim kolegama za Božić u domu za starije osobe	49	22,7 9		
	tješim obitelj čiji je član bolesnik na odjelu za palijativnu skrb	37	17,2 1		
	cijepam i nosim drva u kuću osobe starije dobi	42	19,5 3		

* χ^2 test

Tablica 3.4.9. Viđenje o volontiranju

Izvor: autor, T.K.M

Najveći broj studenata vidi sebe da donosi hranu i potrepštine osobi starije dobi u njenu kuću (147 studenata; 68,37%), dok najmanji broj studenata vidi sebe kako tješi obitelj čiji je član bolesnik na odjelu za palijativnu skrb (37 studenata; 17,21%).

HIPOTEZE:

H1 Ne postoji značajna statistička razlika s obzirom na spol ispitanika u znanju o volontiranju. Istu razinu znanja o volontiranju pokazuju muški i ženski ispitanici.

		Upoznatost s volonterskim radom				p*
		Da		ne		
		n	%	n	%	
Spol	muško	43	89,60%	5	10,40%	0,223
	žensko	157	94,00%	10	6,00%	

*Fisher egzaktni test

Tablica 3.4.10. Zavisnost spola i upoznatosti s volonterskim radom

Izvor: autor, T.K.M.

Studentice su za 4,40 postotnih bodova učestalije upoznate sa volonterskim radom u odnosu na studente. Ispitivanjem nije utvrđeno postojanje zavisnosti između spola i upoznatosti sa volonterskim radom (p=0,223).

		Volontiranje u obitelji				χ^2	p*
		Da		ne			
		n	%	n	%		
Spol	muško	28	58,33%	20	41,67%	4,05	0,044
	žensko	70	41,92%	97	58,08%		

* χ^2 test

Tablica 3.4.11. Zavisnost spola i volontiranje u obitelji

Izvor: autor, T.K.M.

Veća je zastupljenost studenata za 16,41 postotnih bodova u odnosu na studentice kod kojih obitelj (otac, majka, braća i sestre) volontiraju ili su volontirali u odnosu na studentice. Ispitivanjem je utvrđeno postojanje zavisnosti između spola i volontiranja u obitelji ($\chi^2=4,05$; p=0,044).

		Dosadašnja prilika za volontiranjem				χ^2	p*
		Da		ne			
		n	%	n	%		
Spol	muško	31	64,58%	17	35,42%	2,82	0,093
	žensko	128	76,65%	39	23,35%		

* χ^2 test

Tablica 3.4.12. Zavisnost spola i dosadašnje prilike za volontiranje

Veća je zastupljenost studentica za 12,06 postotnih bodova u odnosu na studente koji su do sada imali priliku volontirati. Ispitivanjem nije utvrđeno postojanje zavisnosti između spola i prilike za volontiranjem do sada ($\chi^2=2,82$; $p=0,093$).

		Cijenjenje volonterskog rada u obitelji				p*
		Da		ne		
		n	%	n	%	
Spol	muško	48	100,00%	0	0,00%	0,058
	žensko	156	93,41%	11	6,59%	

*Fisher egzaktni test

Tablica 3.4.13. Zavisnost spola i cijenjenja volonterskog rada u obitelji

Izvor: autor, T.K.M.

Veća je zastupljenost studenata za 6,59 postotnih bodova koji smatraju da njihova obitelj cijeni volonterski rad u odnosu na studentice. Ispitivanjem nije utvrđeno postojanje zavisnosti između spola i cijenjenja volonterskog rada u obitelji ($p=0,058$).

		Poznavanje na fakultetu kolege/-ice studenta/-ice koji/-a volontira				p*
		Da		ne		
		n	%	n	%	
Spol	muško	44	91,67%	4	8,33%	0,525
	žensko	151	90,42%	16	9,58%	

*Fisher egzaktni test

Tablica 3.4.14. Zavisnost spola i poznavanje kolege s fakulteta koji volontira

Izvor: autor, T.K.M.

Veća je zastupljenost studenata za 1,25 postotnih bodova koji poznaju kolegu/icu s fakulteta koji volontira u odnosu na studentice. Ispitivanjem nije utvrđeno postojanje zavisnosti između spola i poznavanja kolege/ice studenta/ice na fakultetu koji/a volontira ($p=0,525$).

		Cijenjenje volonterskog rada u okolini (fakultet, društvo)				χ^2	p*
		Da		ne			
		n	%	n	%		
Spol	muško	43	89,58%	5	10,42%	1,56	0,212
	žensko	137	82,04%	30	17,96%		

* χ^2 test

Tablica 3.4.15. Zavisnost spola i cijenjenja volonterskog rada u okolini

Izvor: autor, T.K.M.

Za 7,55 postotnih bodova je veća zastupljenost studenata koji smatraju da njihova okolina cijeni volonterski rad u odnosu na studentice. Ispitivanjem nije utvrđeno postojanje zavisnost između spola i cijenjenja volonterskog rada u okolini ($\chi^2=1,56$; $p=0,212$).

		Trenutno volontiranje				χ^2	p*
		Da		ne			
		n	%	n	%		
Spol	muško	6	12,50%	42	87,50%	0,00	0,989
	žensko	21	12,57%	146	87,43%		

* χ^2 test

Tablica 3.4.16. Zavisnost spola i trenutnog volontiranja

Izvor: autor, T.K.M.

Za 0,07 postotnih bodova je veća zastupljenost studentica koje trenutno volontiraju u odnosu na studente. Ispitivanjem nije utvrđeno postojanje zavisnost između spola i trenutnog volontiranja ($\chi^2=0,00$; $p=0,989$).

		Korisnost volonterskog rada za zajednicu				p*
		Da		ne		
		n	%	n	%	
Spol	muško	48	100,00%	0	0,00%	0,603
	žensko	165	98,80%	2	1,20%	

* Fisher egzaktni test

Tablica 3.4.17. Zavisnost spola i smatranja volonterskog rada korisnog za zajednicu

Izvor: autor, T.K.M.

Za 1,20 postotnih bodova je veća zastupljenost studenata koji smatraju da je volonterski rad koristan za zajednicu u kojoj žive u odnosu na studentice. Ispitivanjem nije utvrđeno postojanje zavisnost između spola i smatranja volonterskog rada korisnog za zajednicu ($p=0,603$).

		Uključenje u volonterske aktivnosti				χ^2	p*
		Da		ne			
		n	%	n	%		
Spol	muško	31	64,58%	17	35,42%	4,67	0,031
	žensko	133	79,64%	34	20,36%		

* χ^2 test

Tablica 3.4.18. Zavisnost spola i uključenja u volonterske aktivnosti

Izvor: autor, T.K.M.

Za 15,06 postotnih bodova je veća zastupljenost studentica koje bi se voljele uključiti u volonterske aktivnosti u odnosu na studente. Ispitivanjem je utvrđeno postojanje zavisnost između spola i uključenja u volonterske aktivnosti ($\chi^2=4,67$; $p=0,031$).

Hipoteza H1 kojom se pretpostavlja da ne postoji značajna statistička razlika s obzirom na spol ispitanika u znanju o volontiranju se prihvaća kao istinita.

H2 Ne postoji značajna statistička razlika s obzirom na dob ispitanika u znanju o volontiranju. Istu razinu znanja o volontiranju pokazuju i mladi i stariji ispitanici.

		Upoznatost s volonterskim radom				p*
		Da		ne		
		n	%	n	%	
Dob	do 31	176	93,62%	12	6,38%	0,287
	više od 31	21	87,50%	3	12,50%	

* Fisher egzaktni test

Tablica 3.4.19. Zavisnost dobi i upoznatosti s volonterskim radom

Izvor: autor, T.K.M.

Za 6,12 postotnih bodova je veća zastupljenost studenata starosne dobne skupine do 31 godinu koji su upoznati s volonterskim radom u odnosu na studente starosne dobne skupine više od 31 godinu. Ispitivanjem nije utvrđeno postojanje zavisnost između dobi i upoznatosti s volonterskim radom ($p=0,287$).

		Volontiranje u obitelji				χ^2	p*
		Da		ne			
		n	%	n	%		
Dob	do 31	84	44,68%	104	55,32%	0,49	0,484

	više od 31	14	51,85%	13	48,15%
--	------------	----	--------	----	--------

* χ^2 test

Tablica 3.4.20. Zavisnost dobi i volontiranja u obitelji

Izvor: autor, T.K.M.

Za 7,17 postotnih bodova je veća zastupljenost studenata starosne dobne skupine više od 31 godinu kod kojih obitelj (otac, majka, braća i sestre) volontiraju ili su volontirali u odnosu na studente starosne dobne skupine do 31 godinu. Ispitivanjem nije utvrđeno postojanje zavisnost između dobi i volontiranja u obitelji ($\chi^2=0,49$; $p=0,484$).

		Dosadašnja prilika za volontiranjem				χ^2	p*
		Da		ne			
		n	%	n	%		
Dob	do 31	145	77,13%	43	22,87%	7,83	0,005
	više od 31	14	51,85%	13	48,15%		

* χ^2 test

Tablica 3.4.21. Zavisnost dobi i dosadašnje prilike za volontiranje

Izvor: autor, T.K.M.

Za 25,18 postotnih bodova je veća zastupljenost studenata starosne dobne skupine do 31 godinu koji su imali priliku volontirati do sada u odnosu na studente starosne dobne skupine više od 31 godinu. Ispitivanjem je utvrđeno postojanje zavisnost između dobi i dosadašnje prilike za volontiranjem ($\chi^2=7,83$; $p=0,005$).

		Cijenjenje volonterskog rada u obitelji				p*
		Da		ne		
		n	%	n	%	
Dob	do 31	179	95,21%	9	4,79%	0,413
	više od 31	25	92,59%	2	7,41%	

* Fisher egzaktni test

Tablica 3.4.22. Zavisnost dobi i cijenjenja volonterskog rada u obitelji

Izvor: autor, T.K.M.

Za 2,62 postotna boda je veća zastupljenost studenata starosne dobne skupine do 31 godinu koji smatraju da njihova obitelj cijeni volonterski rad u odnosu na studente starosne dobne skupine više od 31 godinu. Ispitivanjem nije utvrđeno postojanje zavisnost između dobi i cijenjenja volonterskog rada u obitelji ($p=0,413$).

		Poznavanje na fakultetu kolege/-ice studenta/-ice koji/-a volontira				p*
		Da		ne		
		n	%	n	%	
Dob	do 31	171	90,96%	17	9,04%	0,437
	više od 31	24	88,89%	3	11,11%	

* Fisher egzaktni test

Tablica 3.4.23. Zavisnost dobi i poznavanja kolege s fakulteta koji volontira

Izvor: autor, T.K.M.

Za 2,07 postotnih bodova je veća zastupljenost studenata starosne dobne skupine do 31 godinu koji poznaju kolegu koji volontira u odnosu na studente starosne dobne skupine više od 31 godinu. Ispitivanjem nije utvrđeno postojanje zavisnost između dobi i poznavanja kolege s fakulteta koji volontira ($p=0,437$).

		Cijenjenje volonterskog rada u okolini (fakultet, društvo)				p*
		Da		ne		
		n	%	n	%	
Dob	do 31	156	82,98%	32	17,02%	0,323
	više od 31	24	88,89%	3	11,11%	

* Fisher egzaktni test

Tablica 3.4.24. Zavisnost dobi i cijenjenja volonterskog rada u okolini

Izvor: autor, T.K.M.

Za 5,91 postotni bod je veća zastupljenost studenata starosne dobne skupine više od 31 godinu koji smatraju da njihova okolina (fakultet, društvo) cijeni volonterski rad u odnosu na studente starosne dobne skupine do 31 godinu. Ispitivanjem nije utvrđeno postojanje zavisnost između dobi i cijenjenja volonterskog rada u okolini ($p=0,323$).

		Trenutno volontiranje				p*
		Da		ne		
		n	%	n	%	
Dob	do 31	21	11,17%	167	88,83%	0,100
	više od 31	6	22,22%	21	77,78%	

* Fisher egzaktni test

Tablica 3.4.25. Zavisnost dobi i trenutnog volontiranja

Izvor: autor, T.K.M.

Za 11,05 postotnih bodova je veća zastupljenost studenata starosne dobne skupine više od 31 godinu koji trenutno volontiraju u odnosu na studente starosne dobne skupine do 31 godinu. Ispitivanjem nije utvrđeno postojanje zavisnost između dobi i trenutnog volontiranja ($p=0,100$).

		Korisnost volonterskog rada za zajednicu				p*
		Da		ne		
		n	%	n	%	
Dob	do 31	188	100,00%	0	0,00%	0,015
	više od 31	25	92,59%	2	7,41%	

* Fisher egzaktni test

Tablica 3.4.26. Zavisnost spola i smatranja volonterskog rada korisnog za zajednicu

Izvor: autor, T.K.M.

Za 7,41 postotni bod je veća zastupljenost studenata starosne dobne skupine do 31 godinu koji smatraju da je volonterski rad koristan za zajednicu u odnosu na studente starosne dobne skupine više 31 godinu. Ispitivanjem je utvrđeno postojanje zavisnost između dobi i smatranja volonterskog rada korisnog za zajednicu ($p=0,015$).

		Uključenje u volonterske aktivnosti				χ^2	p*
		Da		ne			
		n	%	n	%		
Dob	do 31	148	78,72%	40	21,28%	4,94	0,026
	više od						
	31	16	59,26%	11	40,74%		

* χ^2 test

Tablica 3.4.27. Zavisnost dobi i uključenje u volonterske aktivnosti

Izvor: autor, T.K.M.

Za 19,46 postotnih bodova je veća zastupljenost studenata starosne dobne skupine do 31 godinu koji bi voljeli uključiti u volonterske aktivnosti u odnosu na studente starosne dobne skupine više od 31 godinu. Ispitivanjem je utvrđeno postojanje zavisnost između dobi i uključenja u volonterske aktivnosti ($\chi^2=4,94$; $p=0,026$).

Hipoteza H2 kojom se pretpostavlja da ne postoji značajna statistička razlika s obzirom na dob ispitanika u znanju o volontiranju se prihvaća kao istinita.

H3 Ne postoji značajna statistička razlika s obzirom na godinu studija ispitanika u znanju o volontiranju. Istu razinu znanja o volontiranju pokazuju ispitanici svih godina studija.

		Upoznatost s volonterskim radom				p*
		da		ne		
		n	%	n	%	
Studij	preddiplomski	182	92,39%	15	7,61%	0,257
	diplomski	18	100,00%	0	0,00%	

* Fisher egzaktni test

Tablica 3.4.28. Zavisnost godine studija i upoznatosti s volonterskim radom

Izvor: autor, T.K.M.

Za 7,61 postotni bod je veća zastupljenost studenata diplomskog studija koji su u poznati s volonterskim radom u odnosu na studente preddiplomskog studija. Ispitivanjem nije utvrđeno postojanje zavisnost između godine studija i upoznatosti s volonterskim radom ($p=0,257$).

		Volontiranje u obitelji				χ^2	p*	
		da		ne				
		n	%	n	%			
Studi j	ki	preddiploms	8	43,15	11	56,85	5,6	0,01
			5	%	2	%		
	diplomski		1	72,22		27,78	2	8
			3	%	5	%		

* χ^2 test

Tablica 3.4.29. Zavisnost godine studija i volontiranja u obitelji

Izvor: autor, T.K.M.

Za 29,08 postotnih bodova je veća zastupljenost studenata diplomskog studija kod kojih obitelj (otac, majka, braća i sestre) volontiraju ili su volontirali u odnosu na studente preddiplomskog studija. Ispitivanjem je utvrđeno postojanje zavisnost između godine studija i volontiranja u obitelji ($\chi^2=5,62$; $p=0,018$).

		Dosadašnja prilika za volontiranjem				p*
		da		ne		
		n	%	n	%	
Studij	preddiplomski	141	41,72%	197	58,28%	0,003
	diplomski	18	50,00%	18	50,00%	

* Fisher egzaktni test

Tablica 3.4.30. Zavisnost godine studija i dosadašnje prilike za volontiranje

Izvor: autor, T.K.M.

Za 8,28 postotnih bodova je veća zastupljenost studenata diplomskog studija koji su imali priliku volontirati do sada u odnosu na studente preddiplomskog studija. Ispitivanjem je utvrđeno postojanje zavisnost između godine studija i dosadašnje prilike za volontiranjem ($p=0,003$).

		Cijenjenje volonterskog rada u okolini (fakultet, društvo)				p*
		da		ne		
		n	%	n	%	
Studij	preddiplomski	187	94,92%	10	5,08%	0,627
	diplomski	17	94,44%	1	5,56%	

* Fisher egzaktni test

Tablica 3.4.31. Zavisnost godine studija i cijenjenja volonterskog rada u obitelji
Izvor: autor, T.K.M.

Za 0,48 postotnih bodova je veća zastupljenost studenata preddiplomskog studija koji smatraju da njihova obitelj cijeni volonterski rad u odnosu na studente diplomskog studija. Ispitivanjem nije utvrđeno postojanje zavisnost između godine studija i cijenjenja volonterskog rada u obitelji ($p=0,627$).

		Poznavanje na fakultetu kolege/-ice studenta/-ice koji/-a volontira				p*
		da		ne		
		n	%	n	%	
Studij	preddiplomski	177	89,85%	20	10,15%	0,160
	diplomski	18	100,00%	0	0,00%	

* Fisher egzaktni test

Tablica 3.4.32. Zavisnost godine studija i poznavanja kolege s faksa koji volontira
Izvor: autor, T.K.M.

Za 10,15 postotnih bodova je veća zastupljenost studenata diplomskog studija koji poznaju kolegu koji volontira u odnosu na studente preddiplomskog studija. Ispitivanjem nije utvrđeno postojanje zavisnost između godine studija i poznavanja kolege koji volontira ($p=0,160$).

		Cijenjenje volonterskog rada u okolini (fakultet, društvo)				p*
		da		ne		
		n	%	n	%	
Studij	preddiplomski	163	82,74%	34	17,26%	0,171
	diplomski	17	94,44%	1	5,56%	

* Fisher egzaktni test

Tablica 3.4.33. Zavisnost godine studija i cijenjenja volonterskog rada u okolini

Izvor: autor, T.K.M.

Za 11,70 postotnih bodova je veća zastupljenost studenata diplomskog studija koji poznaju kolegu koji smatraju da njihova okolina (fakultet, društvo) cijeni volonterski rad u odnosu na studente preddiplomskog studija. Ispitivanjem nije utvrđeno postojanje zavisnost između godine studija i cijenjenja volonterskog rada u okolini ($p=0,171$).

		Trenutno volontiranje				p*
		da		ne		
		n	%	n	%	
Studij	preddiplomski	19	9,64%	178	90,36%	<0,001
	diplomski	8	44,44%	10	55,56%	

* Fisher egzaktni test

Tablica 3.4.34. Zavisnost godine studija i trenutnog volontiranja

Izvor: autor, T.K.M.

Za 34,80 postotnih bodova je veća zastupljenost studenata diplomskog studija koji trenutno volontiraju u odnosu na studente preddiplomskog studija. Ispitivanjem je utvrđeno postojanje zavisnost između godine studija i trenutnog volontiranja ($p<0,001$).

		Korisnost volonterskog rada za zajednicu				p*
		da		ne		
		n	%	n	%	
Studij	preddiplomski	195	98,98%	2	1,02%	0,839
	diplomski	18	100,00%	0	0,00%	

* Fisher egzaktni test

Tablica 3.4.35. Zavisnost godine studija i smatranja volonterskog rada korisnog za zajednicu

Izvor: autor, T.K.M.

Za 1,02 postotnih bodova je veća zastupljenost studenata diplomskog studija koji smatraju da je volonterski rad koristan za zajednicu u odnosu na studente preddiplomskog studija. Ispitivanjem nije utvrđeno postojanje zavisnost između godine studija i smatranja volonterskog rada korisnog za zajednicu ($p=0,839$).

		Uključenje u volonterske aktivnosti				p*
		da		ne		
		n	%	n	%	
Studij	preddiplomski	149	75,63%	48	24,37%	0,342
	diplomski	15	83,33%	3	16,67%	

* Fisher egzaktni test

Tablica 3.4.36. Zavisnost godine studija i uključenje u volonterske aktivnosti
Izvor: autor, T.K.M.

Za 7,70 postotnih bodova je veća zastupljenost studenata diplomskog studija koji bi voljeli uključiti se u volonterske aktivnosti u odnosu na studente preddiplomskog studija. Ispitivanjem nije utvrđeno postojanje zavisnost između godine studija i uključenja u volonterske aktivnosti ($p=0,342$).

Hipoteza H3 kojom se pretpostavlja da ne postoji značajna statistička razlika s obzirom na godinu studija ispitanika u znanju o volontiranju se prihvaća kao istinita.

H4 Postoji statistička razlika u znanju o volonterima u zdravstvu s obzirom na mišljenje ispitanika o istom. Ispitanici koji do istraživanja nisu bili upoznati s mogućnostima pojavnosti volontera pokazuju nižu razinu znanje o volontiranju u zdravstvu.

		Volontiranje u obitelji				χ^2	p*
		da		ne			
		n	%	n	%		
Upoznatost s volonterskim radom	da	94	47,00%	106	53,00%	2,33	0,127
	ne	4	26,67%	11	73,33%		

* χ^2 test

Tablica 3.4.37. Zavisnost upoznatosti s volonterskim radom i volontiranja u obitelji

Izvor: autor, T.K.M.

Za 20,33 postotna boda je veća zastupljenost studenata koji su upoznati s volonterskim radom kod kojih obitelj (otac, majka, braća i sestre) volontiraju ili su volontirali u odnosu na studente koji nisu upoznati s volonterskim radom. Ispitivanjem nije utvrđeno postojanje

zavisnost između upoznatosti s volonterskim radom i volontiranja u obitelji ($\chi^2=2,33$; $p=0,127$).

	Dosadašnja prilika za volontiranjem				p*	
		da		ne		
		n	%	n		%
Upoznatost s volonterskim radom	da	156	78,00%	44	22,00%	<0,001
	ne	3	20,00%	12	80,00%	

* Fisher egzaktni test

Tablica 3.4.38. Zavisnost upoznatosti s volonterskim radom i dosadašnje prilike za volontiranje

Izvor: autor, T.K.M.

Za 58 postotnih bodova je veća zastupljenost studenata koji su upoznati s volonterskim radom i dosadašnje prilike za volontiranjem u odnosu na studente koji nisu upoznati s volonterskim radom. Ispitivanjem je utvrđeno postojanje zavisnost između upoznatosti s volonterskim radom i dosadašnje prilike za volontiranjem ($p<0,001$).

	Cijenjenje volonterskog rada u okolini (fakultet, društvo)				p*	
		da		ne		
		n	%	n		%
Upoznatost s volonterskim radom	Da	19	95,50%	9	4,50%	0,173
	Ne	13		2		

* Fisher egzaktni test

Tablica 3.4.39. Zavisnost upoznatosti s volonterskim radom i cijenjenja volonterskog rada u obitelji

Izvor: autor, T.K.M.

Za 8,83 postotna boda je veća zastupljenost studenata koji su upoznati s volonterskim radom i koji smatraju da njihova obitelj cijeni volonterski rad u odnosu na studente koji nisu upoznati s volonterskim radom. Ispitivanjem nije utvrđeno postojanje zavisnost između upoznatosti s volonterskim radom i cijenjenja volonterskog rada u obitelji ($p=0,173$).

	Poznavanje na fakultetu kolege/-ice studenta/-ice koji/-a volontira				p*	
		da		ne		
		n	%	n		%

Upoznatost s volonterskim radom	Da	18 3	91,50 %	1 7	8,50%	0,15 1
	Ne	12	80,00 %	3	20,00 %	

* Fisher egzaktni test

Tablica 3.4.40. Zavisnost upoznatosti s volonterskim radom i poznavanja kolege s fakulteta koji volontira
Izvor: autor, T.K.M.

Za 11,50 postotnih bodova je veća zastupljenost studenata koji su upoznati s volonterskim radom i koji poznaju kolegu koji volontira u odnosu na studente koji nisu upoznati s volonterskim radom. Ispitivanjem nije utvrđeno postojanje zavisnost između upoznatosti s volonterskim radom i poznavanja kolege s fakulteta koji volontira ($p=0,151$).

		Cijenjenje volonterskog rada u okolini (fakultet, društvo)				p*
		da		ne		
		n	%	n	%	
Upoznatost s volonterskim radom	Da	16 9	84,50 %	3 1	15,50 %	0,21 3
	Ne	11	73,33 %	4	26,67 %	

* Fisher egzaktni test

Tablica 3.4.41. Zavisnost upoznatosti s volonterskim radom i cijenjenja volonterskog rada u okolini
Izvor: autor, T.K.M.

Za 11,17 postotnih bodova je veća zastupljenost studenata koji su upoznati s volonterskim radom i koji smatraju da njihova okolina (fakultet, društvo) cijeni volonterski rad u odnosu na studente koji nisu upoznati s volonterskim radom. Ispitivanjem nije utvrđeno postojanje zavisnost između upoznatosti s volonterskim radom i cijenjenja volonterskog rada u okolini ($p=0,213$).

		Trenutno volontiranje				p*
		da		ne		
		n	%	n	%	
Upoznatost s volonterskim radom	Da	2	13,50	17		0,12
		7	%	3	86,50%	
	Ne	0	0,00%	15	100,00	4
					%	

* Fisher egzaktni test

Tablica 3.4.42. Zavisnost upoznatosti s volonterskim radom i trenutnog volontiranja
Izvor: autor, T.K.M.

Studenti koji nisu upoznati s volonterskim radom ne volontiraju nigdje trenutno. Ispitivanjem nije utvrđeno postojanje zavisnost između upoznatosti s volonterskim radom i trenutnog volontiranja ($p=0,124$).

		Korisnost volonterskog rada za zajednicu				p*
		Da		ne		
		n	%	n	%	
Upoznatost s volonterskim radom	da	20		0	0,00%	0,00
		0	100,00%	0	0,00%	
	ne	13	86,67%	2	13,33	5
					%	

* Fisher egzaktni test

Tablica 3.4.43. Zavisnost upoznatosti s volonterskim radom i smatranja volonterskog rada korisnog za zajednicu, Izvor: autor, T.K.M.

Za 13,33 postotna boda je veća zastupljenost studenata koji su upoznati s volonterskim radom i koji smatraju da je volonterski rad koristan za zajednicu u kojoj žive u odnosu na studente koji nisu upoznati s volonterskim radom. Ispitivanjem je utvrđeno postojanje zavisnost između upoznatosti s volonterskim radom i smatranja volonterskog rada korisnog za zajednicu ($p=0,005$).

		Uključenje u volonterske aktivnosti				p*
		Da		ne		
		n	%	n	%	
Upoznatost s volonterskim radom	da	15	78,00	4	22,00	0,03
		6	%	4	%	
	ne	8	53,33	7	46,67	8
			%		%	

* Fisher egzaktni test

Tablica 3.4.44. Zavisnost upoznatosti s volonterskim radom i uključenje u volonterske aktivnosti, Izvor: autor, T.K.M.

Za 24,67 postotnih bodova je veća zastupljenost studenata koji su upoznati s volonterskim radom i koji bi voljeli uključiti se u volonterske aktivnosti u odnosu na studente koji nisu upoznati s volonterskim radom. Ispitivanjem je utvrđeno postojanje zavisnosti između upoznatosti s volonterskim radom i uključenja u volonterske aktivnosti ($p=0,038$).

Hipoteza H4 kojom se pretpostavlja da postoji statistička razlika u znanju o volonterima u zdravstvu s obzirom na mišljenje ispitanika o istom se odbacuje kao neistinita.

4. Rasprava

U provedenom istraživanju sudjelovalo je 215 osoba. Istraživanje je provedeno putem online ankete u kojoj su sudjelovali studenti Sveučilišta Sjever zdravstvenog usmjerenja i studenti Zdravstvenog studija u Splitu. U anketi je sudjelovalo 46,5% studenata Zdravstvenih studija u Splitu i 53,5% studenata Sveučilišta Sjever. Od toga je 77,7% bilo ženskog spola i 22,3% muškog. Većina ispitanika bila je u dobi od 21 do 31 godine. Također, većina je ispitanika informacije o volontiranju dobila u osnovnoj školi. Na pitanje „Jeste li dosad imali prilike volontirati?“ 73% ispitanika odgovorilo je da su imali prilike volontirati. 94,9% ispitanika smatra da njihova obitelj cijeni volonterski rad. Većina ispitanika poznaje kolege studente koji volontiraju, 45,1% poznaju dvoje do petoro kolega koji volontiraju, 24,2% ih volontira u svojoj zajednici, 21,4% poznaju kolege koje volontiraju tijekom blagdana, 9,3% ne poznaju ni jednog kolegu koji volontira. Okolina, fakultet te društvo, po odgovorima ispitanika, njih čak 83,7% cijeni volonterski rad. Trenutno 87,4% ispitanika volontira. Crveni križ Koprivnica, mjesta pogođena potresom, udruga Duga u Solinu, starački dom, Opća bolnica Varaždin i Županijska bolnica Čakovac mjesta su na kojima ispitanici volontiraju. Tvrdnja koja najviše odgovara stavu je ta da su volonteri potrebni u radu s osobama starije dobi 47%, zatim da bolesnici trebaju pomoć volontera u zajednici (onkološki, palijativni, psihijatrijski) 40%, volonteri su najpotrebniji u radu s djecom 39,1%, volonteru za rad nije potrebna nikakva nagrada ni zahvala 29,3%, volonteri bi trebali biti više zastupljeni u medijima (novine, tv, društvene mreže) 26%. Na pitanje za mišljenje o volonterima u zdravstvu 52,6% ispitanika smatra da volonteri trebaju proći edukaciju za rad na bolničkim odjelima, 48,4% smatra da zdravstveni djelatnici često nemaju vremena odgovoriti na sva pitanja pacijenata pa bi volonteri mogli pomoći te 44,7% smatra da volonteri znatno doprinose povećanju skrbi za pacijenta na bolničkom odjelu. Na pitanje „Vidim sebe u volontiranju“ bili su ponuđeni odgovori: 68,4% je odabralo da donosim hranu i potrepštine osobi starije dobi u njenu kuću, 47,4% skupljam na fakultetu hranu i odjeću za ugrožene skupine, 42,3% čitam knjigu palijativnom bolesniku, 41,9% šetam s osobom smanjenih intelektualnih sposobnosti u njenoj zajednici, 23,3% sadim cvijeće ispred zdravstvene ustanove, 22,8% pjevam i sviram sa svojim kolegama za Božić u domu za starije osobe, 19,5% cijepam i nosim drva u kuću osobe starije dobi te 17,2% tješim obitelj čiji je član bolesnik na odjelu za palijativnu skrb.

Također, vrlo je važno naglasiti kako volonteri na području Europe imaju mnogo bolje uvjete za rad nego volonteri u Republici Hrvatskoj. Naime, na području Europe djeluje Europski volonterski centar koji se sastoji od 88 nacionalnih, regionalnih te lokalnih

volonterskih centara i organizacija. Njihov glavni cilj jest stvaranje Europe koja podržava te promiče volonterstvo koje izgrađuje kohezivno i inkluzivno društvo koje se temelji na poticajnom, solidarnom i aktivnom građanstvu [25]. Za razliku od Europe, u Republici Hrvatskoj volontiranju nije posvećeno toliko pažnje. Hrvatska je država koja uvelike kasni s razvojem volonterstva s obzirom na ostatak Europe i svijeta. Razvoj volonterstva zahtijeva velike promjene u državnom sustavu, a Hrvati nisu još uvijek spremni prihvatiti to u potpunosti te su u većini slučajeva fokusirani na sebe, kao i na materijalna dobra. U zadnjih par godina napredak je vidljiv, no potrebno je još mnogo truda, vremena i ulaganja u sustav volontiranja kako Republika Hrvatska dosegla europski standard. Također, vrlo je bitno istaknuti kako hrvatski i slovenski sustav volontiranja zajedno izvrsno funkcioniraju, a olakotna okolnost im je ta što su obje države članice Europske unije što im pruža dodatnu potporu za razvoj i suradnju [26].

Volonteri bi bili od velike pomoći pogotovo u zdravstvu. Edukacija je vrlo važan dio, stoga bi bilo dobro educirati volontere, pogotovo prilikom ulaska na odjele. Od velike pomoći u volontiranju bili bi studenti zdravstvenih usmjerenja jer se tijekom studija često kreću u takvoj okolini te ulazak na odjele i briga za potrebne im ne bi predstavljali strane pojmove. U Republici Hrvatskoj ima samo nekoliko udruga čiji volonteri idu na pojedine odjele, većina ih uređuje okoliš bolnice te im nedostaje edukacija za ulazak na odjel. Edukacija traje tri mjeseca, a uz navedenu edukaciju treba proći i zakonske provjere koje su jako zahtjevne i dugotrajne pa se iz tog razloga malo koja ustanova odluči na to. Split, Rijeka, Zagreb i Osijek četiri su volonterska centra u Hrvatskoj. Volonterski centri bave se edukacijom, promicanjem i organizacijom volonterskih aktivnosti. Cilj im je poticanje volontiranja među studentskom populacijom. Postoje tri modela poticanja i vrednovanja. U odnosu na Europu i svijet Hrvatska ima upola manje redovitih volontera [9]. Volonteri u zdravstvenim ustanovama bili bi jako korisni kako za tim, tako i za pacijenta i njegovu obitelj. Volontiranje je mala gesta kojom nesebično dajemo sebe, a nekome puno znači.

Valja istaknuti da, iako ne postoji velik broj dosada provedenih istraživanja na temu volontiranja studenata zdravstvenih usmjerenja, postoji općenito sustavno komparativno istraživanje volontiranja studenata koje je provedeno od 2006. do 2007. godine. Uzorak tog istraživanja su činili studenti koji su pohađali sveučilišne studije Sveučilišta u Zagrebu te stručne studije na Tehničkom veleučilištu i Društvenom veleučilištu. To istraživanje je pokazalo da čak 80% studenata koji volontiraju kombiniraju aktivnosti unutar sveučilišta i izvan sveučilišta, a svega 10% studenata svrstava volontiranje među najpopularnije načine korištenja slobodnog vremena. Osim toga, ta istraživanja pokazuju da studentice češće volontiraju od studenata [27]. U istraživanju Skočić Mihić, Lončarić i Rudelić provedenom

2011. godine utvrđeno je da čak 98% studenata preporučuje volontiranje i drugim studentima, a njih 90% ima pozitivna iskustva iz volontiranja [28]. Studenti i mlade osobe, kao i stariji ljudi, najčešće volontiraju kako bi zadovoljili svoje psihološke i društvene potrebe. Motivi koji potiču osobe na volontiranje mogu se podijeliti na šest razina:

- osobe volontiraju kako bi pokazala svoje vrijednosti i brižnost za druge ljude
- student volonter želi steći nove vještine te je samim time izražen motiv učenja
- također žele steći iskustva koja će im pomoći pri zapošljavanju i gradnji vlastite karijere
- volonteri razvijaju nove društvene odnose
- umanjuju se negativni osjećaji kod osobe koja volontira
- osoba doživljava kroz stečeno iskustvo psihološki razvoj te joj navedeno iskustvo omogućuje sagleda različite probleme iz druge perspektive [29].

5. Zaključak

Volontiranje je stil i način života povezan sa sustavom vrijednosti čovjeka. Glavne značajke volontiranja su nesebično davanje svog vremena, stjecanje iskustva, komunikacija te rad iz želje da se nekome pruži potrebna pomoć. U zdravstvenim ustanovama volontiranje ima vrlo važnu ulogu, ali tu je jako bitna edukacija te zaštita korisnika, pogotovo skupine sa djecom, osoba sa invaliditetom, starijih i nemoćnih. U takvim ustanovama volontiranje se organizira na način da imaju stručnu pomoć, a rad volontera je pod nadzorom. Edukacija je vrlo složena i iz tog razloga vrlo mali broj može ići volontirati na odjele i biti u kontaktu sa bolesnicima. Provedenim istraživanjem od 215 ispitanika 53,49% su studenti Sveučilišta Sjever u Varaždinu, dok je 46,51% studenata Zdravstvenih studija u Splitu upoznato sa volonterskim radom. Gotovi svi studenti smatraju da je volonterski rad koristan za zajednicu. Tako bi se olakšao posao zdravstvenim djelatnicima, pacijentima i njihovim obiteljima. Medicinsko osoblje fokusirano je na kvalitetu života, a volonteri na ostale aspekte kako bolesnika tako i njegove obitelji. U svakom medicinskom timu, određeni član ima svoj zadatak, a volonteri mogu biti u potpunosti posvećeni bolesniku i njegovoj obitelji. Edukacija bi služila tomu da volonter može prepoznati promjene kod bolesnika i o tome obavijestiti medicinsko osoblje, kako bi što prije bili upućeni u promjene i stanje bolesnika. Sama suradnja između volontera i zdravstvenih djelatnika stvara osjećaj sigurnosti kod bolesnika i njegove obitelji. Studenti zdravstvenih studija bili bi od velike pomoći, kretali bi se u poznatom okruženju, puno manje edukacije bi im trebalo, stjecali bi iskustvo, rad bi bio na višestranu zadovoljstvo kako sam samog volontera tako za medicinski tim, samog bolesnika i njegovu obitelj. Republika Hrvatska po broju volontera odstupa od europskog prosjeka. Analizom ankete i osobnim iskustvom u volontiranju smatram da u Republici Hrvatskoj volonterstvo, kao i sami volonteri, nisu dovoljno promovirani kroz televizijski, radijski te novinski publicitet. Kada bi se više reklamiralo javnosti volontiranje i volonteri da bi se podigla svijest o važnosti i potrebi volonter u zdravstvu i zdravstvenim ustanovama. Dugoročno rješenje za poboljšanje volonterskog sustava u Republici Hrvatskoj bilo bi prilagođavanje studijskih programa obrazovanja djelatnika i mladih ljudi koji će sudjelovati u volonterskim akcijama.

6. Literatura

- [1] B. Čulum, Zašto i kako vrednovati volontiranje, Zagreb: Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, 2008.
- [2] A. Pusso, R. Jerončić, Ž. Raguž, R. Milić, Volontiranje: ključ uspjeha za svijet rada, Nacionalna naklada za razvoj civilnog društva, 2007.
- [3] M. Braš, V. Đorđević, Suvremene spoznaje iz palijativne medicine, Zagreb, 2016.
- [4] Etički kodeks volontera, NN 55/2008, dostupno: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2008_05_55_1915.html pristupano: 24.02.2021.
- [5] <https://www.hcrv.hr/>, pristupano: 24.02. 2021.
- [6] Jurić. D, Volonterski menadžment. Zagreb: Volonterski centar, 2007.
- [7] I. Marić, Z. Valdevit, V. Zovko, Društveni izazovi i uključenost mladih kroz volontiranje u izgradnju civilnog društva. Zbornik radova Međunarodne znanstvene konferencije; Socijalni rad i borba protiv siromaštva i socijalne isključenosti; profesionalna usmjerenost zaštititi i promicanju ljudskih prava, 489, 2010.
- [8] N. Pološki Vokić, I. Marić, G. Horvat, Motivacija za volontiranje - jesu li motivi za volontiranje povezani sa spolom, ličnosti i područjem studiranja?, Revija za socijalnu politiku, 2013.
- [9] Ibrahimović, A. Usporedba prakse volontiranja u Hrvatskoj i Sloveniji, Diplomski rad, Zagreb, 2013.
- [10] M. Juzbašić, Osobine ličnosti i motivi za volontiranje, Zagreb, 2015.
- [11] <http://www.udrugasrce.hr/opcenito-o-volontiranju/>, pristupano: 22.02.2021.
- [12] N. Pološki Vokić, Motivacija za volontiranje - jesu li motivi za volontiranje povezani sa spolom, ličnosti i područjem studiranja?, dostupno na: <https://doi.org/10.3935/rsp.v20i3.1130>, pristupano: 22.02.2021.
- [13] <https://www.vcz.hr/volonteri/crtice-iz-volonterskog-zivota/mogu-hocu-i-zelim-/>, pristupano: 23.02.2021.
- [14] S. Barić, Volonterstvo kao inherentno socijalno odgovorna djelatnost – pravni aspekti, Zagreb, 2008.
- [15] H. Begović, O volontiranju i volonterima/kama, Zagreb, 2006.
- [16] A. Russo, R. Jerončić, Ž. Raguž, R. Milid, Volontiranje: Ključ uspjeha u svijetu rada, Split, Udruga Split zdravi grad, 2007.
- [17] <https://www.civilnodrustvo.hr/jednodnevne-edukacije-za-ucenike-volontere/>, pristupano: 24.02.2021.

- [18] Etički kodeks volontera, NN 55/2008. dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2008_05_55_1915.html, pristupano 24.02.2021.
- [19] <https://www.hcrv.hr/>, pristupano 24.02. 2021.
- [20] <http://ljubhospic.si/>, pristupano 24.02.2021.
- [21] <https://www.civilnodrustvo.hr/jednodnevne-edukacije-za-ucenike-volontere/>, pristupano 24.02.2021.
- [22] Izvršna agencija za obrazovanje, audiovizualnu politiku i kulturu, Studija o volontiranju u Europskoj uniji.
- [23] C. G., Cordubana, A.I. Dumitraúcu, R. M., Nicaa, P.V., Gafiucb, Education through Volunteering: Involvement in a Community Project. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 2014.
- [24] V. Kotlar, S. Bašić. "Uloga odgojno-obrazovnih ustanova u razvoju volonterstva u Hrvatskoj." *Acta Iadertina* (2010).
- [25] <https://www.europeanvolunteercentre.org/>, pristupano 09.06. 2021.
- [26] D. Miljković, G. Lugomer-Armano, D. Arnautović, L. Hajncl, A. Pleša, R. Šore, V. Ždero, Ovdje sam, slušam: priručnik za edukaciju volontera u službi psihološke pomoći telefonom.
- [27] S. Rinščak, I. Lakoš, Volontiranje studenata u Zagrebu u komparativnom kontekstu. *Revija za socijalnu politiku*, 19, 2012.
- [28] S. Skočić, D. Lončarević, A. Rudelić, Volontiranje studenata s djecom i mladima s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama, *Ljetopis socijalnog rada*, 18, 2011.
- [29] Clary, E. G., Snyder, M., Stukas, A. A. Volunteers' motivations: Findings from a national survey. *Nonprofit and voluntary sector quarterly*, 1996, 25(4), 485-505.

Popis tablica

Tablica 3.4.1. Sociodemografski podatci o studentima.....	8
Tablica 3.4.2. Upoznatost s volonterskim radom.....	9
Tablica 3.4.3. Volontiranje u obitelji, dosadašnja prilika za volontiranje, odnos obitelji i okoline prema volontiranju.....	10
Tablica 3.4.4. Trenutno volontiranje.....	11
Tablica 3.4.5. Volja za volontiranjem i moguće odvojeno vrijeme za volontiranje od strane studenata koji trenutno ne volontiraju.....	11
Tablica 3.4.6. Korisnost volonterskog rada za zajednicu.....	11
Tablica 3.4.7. Stav o ponuđenim tvrdnjama.....	12
Tablica 3.4.8. Mišljenje o zdravstvu.....	12
Tablica 3.4.9. Viđenje o volontiranju.....	13
Tablica 3.4.10. Zavisnost spola i upoznatosti s volonterskim radom.....	13
Tablica 3.4.11. Zavisnost spola i volontiranje u obitelji.....	13
Tablica 3.4.12. Zavisnost spola i dosadašnje prilike za volontiranje.....	14
Tablica 3.4.13. Zavisnost spola i cijenjenja volonterskog rada u obitelji.....	14
Tablica 3.4.14. Zavisnost spola i poznavanje kolege s fakulteta koji volontira.....	14
Tablica 3.4.15. Zavisnost spola i cijenjenja volonterskog rada u okolini.....	15
Tablica 3.4.16. Zavisnost spola i trenutnog volontiranja.....	15
Tablica 3.4.17. Zavisnost spola i smatranja volonterskog rada korisnog za zajednicu.....	15
Tablica 3.4.18. Zavisnost spola i uključenja u volonterske aktivnosti.....	16
Tablica 3.4.19. Zavisnost dobi i upoznatosti s volonterskim radom.....	16
Tablica 3.4.20. Zavisnost dobi i volontiranja u obitelji.....	16
Tablica 3.4.21. Zavisnost dobi i dosadašnje prilike za volontiranje.....	17
Tablica 3.4.22. Zavisnost dobi i cijenjenja volonterskog rada u obitelji.....	17
Tablica 3.4.23. Zavisnost dobi i poznavanja kolege s fakulteta koji volontira.....	17
Tablica 3.4.24. Zavisnost dobi i cijenjenja volonterskog rada u okolini.....	18
Tablica 3.4.25. Zavisnost dobi i trenutnog volontiranja.....	18
Tablica 3.4.26. Zavisnost spola i smatranja volonterskog rada korisnog za zajednicu.....	18
Tablica 3.4.27. Zavisnost dobi i uključenje u volonterske aktivnosti.....	18
Tablica 3.4.28. Zavisnost godine studija i upoznatosti s volonterskim radom.....	19
Tablica 3.4.29. Zavisnost godine studija i volontiranja u obitelji.....	19

Tablica 3.4.30. Zavisnost godine studija i dosadašnje prilike za volontiranje.....	19
Tablica 3.4.31. Zavisnost godine studija i cijenjenja volonterskog rada u obitelji.....	20
Tablica 3.4.32. Zavisnost godine studija i poznavanja kolege s faksa koji volontira.....	20
Tablica 3.4.33. Zavisnost godine studija i cijenjenja volonterskog rada u okolini.....	20
Tablica 3.4.34. Zavisnost godine studija i trenutnog volontiranja.....	21
Tablica 3.4.35. Zavisnost godine studija i smatranja volonterskog rada korisnog za zajednicu.....	21
Tablica 3.4.36. Zavisnost godine studija i uključenje u volonterske aktivnosti.....	21
Tablica 3.4.37. Zavisnost upoznatosti s volonterskim radom i volontiranja u obitelji.....	22
Tablica 3.4.38. Zavisnost upoznatosti s volonterskim radom i dosadašnje prilike za volontiranje.....	22
Tablica 3.4.39. Zavisnost upoznatosti s volonterskim radom i cijenjenja volonterskog rada u obitelji.....	23
Tablica 3.4.40. Zavisnost upoznatosti s volonterskim radom i poznavanja kolege s fakulteta koji volontira.....	23
Tablica 3.4.41. Zavisnost upoznatosti s volonterskim radom i cijenjenja volonterskog rada u okolini.....	23
Tablica 3.4.42. Zavisnost upoznatosti s volonterskim radom i trenutnog volontiranja.....	24
Tablica 3.4.43. Zavisnost upoznatosti s volonterskim radom i smatranja volonterskog rada korisnog za zajednicu.....	24
Tablica 3.4.44. Zavisnost upoznatosti s volonterskim radom i uključenje u volonterske aktivnosti.....	24

Prilozi

Anketa

Volontiranje kod studenata zdravstvenih usmjerenja

Poštovani, ovaj upitnik je izrađen za potrebe istraživanja u svrhu izrade završnog rada na preddiplomskom stručnom studiju sestrinstva Sveučilišta Sjever, pod naslovom „Volontiranje kod studenata zdravstvenih usmjerenja“. Upitnik je u potpunosti anoniman, a rezultati će biti korišteni isključivo za izradu završnog rada i objavu istih u stručnim časopisima. Za rješavanje upitnika potrebno je izdvojiti nekoliko minuta.

Unaprijed Vam zahvaljujem na izdvojenom vremenu i dobroj volji pri rješavanja upitnika.

Tea Kragić-Marinić, studentica 3. godine stručnog studija sestrinstva

1. Anketu ispunjava: *

- student/-ica preddiplomskog stručnog studija sestrinstva Sveučilišta Sjever
- student/-ica Zdravstvenih studija u Splitu

2. Spol *

- muško
- žensko

3. Vaša dob je: *

- manja od 20 godina
- 21 – 31
- 32 – 41
- 42 – 51
- veća od 52 godine

Završio sam srednju školu:

- gimnazijskog usmjerenja
- zdravstvenog usmjerenja
- nekog drugog usmjerenja

4. Godina studija *

- 1. godina preddiplomskog studija
- 2. godina preddiplomskog studija
- 3. godina preddiplomskog studija
- 1. godina diplomskog studija
- 2. godina diplomskog studija

5. Jeste li upoznati s volonterskim radom ? *

- da
- ne

6. Prve informacije o volontiranju dobili ste: *

- u vrtiću
- u osnovnoj školi
- u srednjoj školi
- na studiju
- u radnoj sredini
- u obitelji
- u volonterskom centru
- nešto drugo, molimo navedite gdje: _____

Moja obitelj (otac, majka, braća i sestre) volontiraju ili su volontirali:

- da
- ne

7. Jeste li dosad imali prilike volontirati? *

- da
- ne

8. Smatrate li da vaša obitelj cijeni volonterski rad? *

- da
- ne

Poznajete li na fakultetu kolegu/-icu studenta/-icu koji/-a volontira:

- da, poznajem dvoje do petoro kolega volontera
- veliki broj kolega na fakultetu volontira u svojoj zajednici
- ne poznajem ni jednog studenta na fakultetu koji volontira
- poznajem samo jednog do dvojicu kolega koji nešto rade za vrijeme blagdana

9. Smatrate li da vaša okolina (fakultet, društvo) cijeni volonterski rad? *

- da
- ne

10. Volontirate li negdje trenutno? *

- da
- ne

11. Ako trenutno negdje volontirate, napišite gdje:

_____

12. Ako trenutno ne volontirate, biste li se voljeli uključiti u volonterske aktivnosti?

- da
- ne
- nemam informacije o volonterskim aktivnostima

Koliko sati tjedno biste mogli odvojiti za volontiranje:

- najmanje dva sata
- četiri sata
- osam sati
- deset sat

13. Smatrate li da je volonterski rad koristan za zajednicu u kojoj živite? *

- da
- ne
- ne znam gdje bi u zajednici volontirao

Koju tvrdnju smatrate najbližom Vašem stavu: (više ponuđenih odgovora)

- volonteri su najpotrebniji u radu s djecom
- volonteri bi trebali biti više zastupljeni u medijima (novine, tv, društvene mreže)
- volonteru za rad nije potrebna nikakva nagrada ni zahvala
- volonteri su potrebni u radu s osobama starije dobi
- bolesnici trebaju pomoć volontera u zajednici (onkološki, palijativni, psihijatrijski)

14. Kakvo je Vaše mišljenje o volonterima u zdravstvu ? *(više ponuđenih odgovora)

- volonteri trebaju biti prisutni u bolnicama, ali ne na bolničkom odjelu
- nije prikladno da su volonteri uz pacijenta koji je teško bolestan
- volonteri trebaju proći edukaciju za rad na bolničkim odjelima
- volonteri znatno doprinose povećanju skrbi za pacijenta na bolničkom odjelu
- zdravstveni djelatnici često nemaju vremena odgovoriti na sva pitanja pacijenata, pa bi volonteri mogli pomoći
- volonteri narušavaju privatnost pacijenta
- volonteri smetaju osoblju na bolničkim odjelima

Vidim sebe u volontiranju: (od ponuđenih odgovora odaberite do 3)

- čitam knjigu palijativnom bolesniku
- sadim cvijeće ispred zdravstvene ustanove
- donosim hranu i potrepštine osobi starije dobi u njenu kuću
- šetam s osobom smanjenih intelektualnih sposobnosti u njenoj zajednici
- skupljam na fakultetu hranu i odjeću za ugrožene skupine
- pjevam i sviram sa svojim kolegama za Božić u domu za starije osobe
- tješim obitelj čiji je član bolesnik na odjelu za palijativnu skrb
- cijepam i nosim drva u kuću osobe starije dobi

Sveučilište
SjeverSVEUČILIŠTE
SJEVERIZJAVA O AUTORSTVU
I
SUGLASNOST ZA JAVNU OBJAVU

Završni/diplomski rad isključivo je autorsko djelo studenta koji je isti izradio te student odgovara za istinitost, izvornost i ispravnost teksta rada. U radu se ne smiju koristiti dijelovi tuđih radova (knjiga, članaka, doktorskih disertacija, magistarskih radova, izvora s interneta, i drugih izvora) bez navođenja izvora i autora navedenih radova. Svi dijelovi tuđih radova moraju biti pravilno navedeni i citirani. Dijelovi tuđih radova koji nisu pravilno citirani, smatraju se plagijatom, odnosno nezakonitim prisvajanjem tuđeg znanstvenog ili stručnoga rada. Sukladno navedenom studenti su dužni potpisati izjavu o autorstvu rada.

Ja, TEA KRAGIĆ - MARINIĆ (ime i prezime) pod punom moralnom, materijalnom i kaznenom odgovornošću, izjavljujem da sam isključivi autor/ica završnog/diplomskog (obrisati nepotrebno) rada pod naslovom VOŁONTIRANJE KOD STUDENATA ZDRAVSTVENIH USMJERENJA (upisati naslov) te da u navedenom radu nisu na nedozvoljeni način (bez pravilnog citiranja) korišteni dijelovi tuđih radova.

Student/ica:
(upisati ime i prezime)

Tea Kragić - Marinić
(vlastoručni potpis)

Sukladno Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju završne/diplomske radove sveučilišta su dužna trajno objaviti na javnoj internetskoj bazi sveučilišne knjižnice u sastavu sveučilišta te kopirati u javnu internetsku bazu završnih/diplomskih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice. Završni radovi istovrsnih umjetničkih studija koji se realiziraju kroz umjetnička ostvarenja objavljuju se na odgovarajući način.

Ja, TEA KRAGIĆ - MARINIĆ (ime i prezime) neopozivo izjavljujem da sam suglasan/na s javnom objavom završnog/diplomskog (obrisati nepotrebno) rada pod naslovom VOŁONTIRANJE KOD STUDENATA (upisati naslov) čiji sam autor/ica. ZDRAVSTVENIH USMJERENJA

Student/ica:
(upisati ime i prezime)

Tea Kragić - Marinić
(vlastoručni potpis)